

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 31. december 2017

Kirkedag: Julesøndag/B

Tekst: Sl 27,1-5; Rom 3,19-22a; Matt 2,13-23

Salmer:

SK: 108 * 123,1-6 * 336 * 130 * 123,8-9 * 716

Og med ét var der sammen med englen en himmelsk hærskaer, som lovpriste Gud og sang:

Ære være Gud i det højeste og på jorden!

Fred til mennesker med Guds velbehag.

Sådan sluttede juleevangeliet, som vi hørte det her i kirken juleaften. Fred til mennesker med Guds velbehag.

To andre gange i evangelierne, ved Jesu dåb og ved forklarelsen på bjerget, siger Gud om Jesus/til Jesus: Det er min elskede søn, i ham har jeg fundet velbehag!

Fred til mennesker med Guds velbehag, og Gud har fundet velbehag i Jesus. Der er dog ikke meget fred for barnet i dagens evangelium. Jo, barnet bliver bragt i sikkerhed, i fred. Men omgivelserne er godt nok så ufredelige, som de kan blive. Barnet er i fare fra første færd. Det er lige før, at vi ved annonceringen af denne søndags gudstjeneste bør sige: Uegnet for børn, eller tydeligt opfordre til, at børn kun må komme i selskab med en voksen. Det er godt nok barske sager.

Hele idyllen fra stalden med hyrder og vismænd og mor Maria og far Josef kiggende på barnet flås jo nærmest fra hinanden. Nu bliver krybbebarnet lige pludselig til et flygtningebarn, et barn på flugt. Og den fuldstændigt bindegale kong Herodes

foranstalter en massakre på børnene i Betlehem. Det er noget, der skærer i ethvert menneskehjerte, når det går ud over børn.

Evangeliefortællingen rummer både engle med budskab fra Gud, omsorgsfulde og handlekraftige forældre, der straks følger Guds ord, barnets frelse og redning, en vanvittig konge, som har ondskaben siddende helt uden på tøjet, en sindssyg katastrofe forårsaget af samme konge – evangeliet har det hele, alt, hvad vi kan møde i virkelighedens verden, og det endda i sine ekstremer.

Der er også børn i dagens Danmark, der må flygte fra voksnes ondskab. Der er også voksne, der tager sig af børn i krisesituationer. Der er også mennesker i vort samfund, som tilsyneladende skruppelløst udsætter andre mennesker for – ikke bare ulykker – men decideret ondskab. Og der er heldigvis også den lykkelige slutning på mange menneskers historie.

Der er ikke så stor forskel på evangeliets virkelighed og vores. Det har vi lært at leve med, og mange gør, hvad der kan gøres, for at dæmme op for det. Og heldigvis er det ikke hverdagen for flertallet. Men det er grusomt nok, for dem, det handler om.

Men....

Vi har endnu ikke pillet julepynten ned. Nu var vi lige så glade og havde det så jule-hyggeagtigt. Og så kommer dagens evangelium, og på det nærmeste siger: Det kan du godt glemme.

Fred til mennesker med Guds velbehag! Det er bare som om, det hele står og skriger efter hinanden. Og det bliver værre endnu.

Vi har fejret jul for barnet i krybben. Guds barnet. Men, hvad er det for en Gud, der lader en hel bys drengebørn slå ihjel på grund af det ene? Er det Gud, som vi for blot nogle få dage siden lovpriste i sang og bøn for sin søns komme som vores frelser? Hvori består den frelse og den fred og det velbehag, som han skulle være? På den baggrund er der mennesker, der synes, det er godt, at det hele blot er en julehistorie, og at vi kan pakke det hele ned og gemme det på loftet i kassen med julepynt til næste år. Der er ikke meget at komme efter her, der er ikke meget med julehjerter og julefred. Der er ikke meget at tage med sig ud i hverdagene. Så det var den højtid og de fridage. Nu skal vi bare lige et par ture hen i fitnesscenteret, så vi også lige kan komme af med det sidste, der hænger på fra julen. Så kan vi slet ikke længere se, at det har været jul. Dejligt.

Og sådan er der mange, der kommer om ved dette på, og ud af julen på. Og i stedet for at være fyldt af freden til mennesker med Guds velbehag, så er de fyldt af forargelse og harme over evangeliets følger, eller de er komplet lige glade.

Men, der er så sandelig meget at tage med sig – også i dag – ud i hverdagene, som må leves i lyset af freden til mennesker med Guds velbehag.

Vi skal jo ikke glemme, at det var altså ikke Gud, der slog børnene i Betlehem ihjel. Det var Herodes. Og Herodes havde ikke behøvet det. Han kunne bare have gjort som hyrder og vismænd, bøjet knæ ved krybben og hyldet og lovprist Guds søn. Men Herodes valgte noget andet.

Helt fritage Gud for ansvar kan mennesker dog ikke, for hvis Gud er Gud, så kunne Han have forhindret noget så grusomt at ske. Han kunne have givet Herodes et andet sindelag og vendt

hans hjerte mod barnet i kærlighed og glæde. Han kunne også have ladet Herodes få en blodprop med hjertestop, og således have udslettet Herodes. For det gør ikke noget, at Gud slår onde ihjel, synes mange at tænke. Faktisk burde Gud gøre det: forhindre det onde.

Det er jo netop også det, Gud gør i julen. Gud dæmmer op for det onde. Gud sætter en magt ind i verden, som det onde ikke kan besejre, nemlig sin egen søn. Gud bekæmper det onde. Ikke på vores måde, men på Guds måde.

Vores måde at bekæmpe det onde på er oftest med mere ondt. Vi sender missil mod missil. Vi slår igen, når vi slås. Vi svarer igen med ondt ord mod ondt ord. Og selvfølgelig definerer vi vores ondskab som gengæld for ikke at blive offer, eller som et mindre onde for at forhindre et værre onde. Dem, der fulgte med i TV-serien *Herrens veje*, vil kunne nikke genkendende til, hvordan det var noget af problematikken i feltpræstens anvendelse af våben og drabet på en kvinde og mor. Og fordi der også stod et barn og så på, var det hele så voldsomt. Men ondskab er ondskab, uanset hvilken forklædning og forklaring, vi giver det, hvilket den gamle præst, Johannes, havde lidt svært ved at acceptere.

Guds måde at bekæmpe det onde på er så meget anderledes end vores. Og der ville ikke være eet menneske tilbage på jorden, hvis Gud skulle udrydde alle dem, der gør ondt. Medmindre vi da vil synes, at Gud skulle have en bagatel-grænse for vores ondskab. Og så skal Gud selvfølgelig være retfærdig, for der er jo forskel på ondes ondskab og godes gengæld. Det bliver godt nok noget filosofisk og kompliceret. Og det er nok derfor, vi mennesker har så svært ved at finde ud af det. Derfor skulle vi måske hellere vende os til og tage imod Guds måde, hvor paradoksal og absurd den end kan synes.

For det er et paradoks, at verdens ondskab møder deres overmand i et barn. Det er et paradoks, at fred kom til jord, og straks da engle, hyrder og vismænd er færdige med deres lovprisning og hyldest, lyder der et ramaskrig fra ulykkelige mødre. Igen: Det var ikke Gud, der gav dem anledning til skriget, det var Herodes, ligesom det også er mennesker i dag, der er anledningen til menneskers gråd og ulykke, og ikke Gud. Og det vil det være lige til den dag, da Gud lader sin søn træde frem i Menneskesønnens herligheds skikkelse i himlens skyer og for al tid dømmes onskaben til den fortabelse, den allerede er prisgivet.

Men indtil da er fredens komme i verden midlet mod at forbitres og fortabes i onskabens magt. Det er at se, som salmisten skriver i første læsning, se, at Han, Herren, gemmer mig i sin hytte på ulykkens dag, han skjuler mig i sit telt og løfter mig op på klippen. Det er dét, vi må se i barnet og tage med os ud i hverdagene, som vi også skal synge om det i næste salme. Og som Luther i salmen før prædikenen også slog fast, at mørkets drot har fået sin dom. Og tage de vort liv og alle vore kære, så Guds rige vi beholder.

Julesøndag er med al sin gru budskabet til os om, at julebarnet løfter os ud af onskabens magt. Skriger vi end utrøsteligt som i Rama, så er vi omsluttet af freden, som kom til jord. Gud forhindrer ikke, at vi rammes af livsens onskab; men Han har givet os muligheden for ikke at blive fortabte ofre i onskabens fortabelse. Med barnet i krybben må vi trodse onskaben og sige: Nej, du ramte mig; men jeg er ikke dit bytte. Du får mig ikke. Jeg vil ikke være din og som dig. For jeg kender en fred, som er større end onskaben. Jeg kender en nåde, som er større end menneskelig gengældelse og retfærdighed. Jeg kender en kærlighed og tilgivelse, som onskaben er magtesløs overfor.

Og som Herodes den dag ikke kunne få ram på barnet, således kan ingen ondskab i dag få ram på barnet, som er vores Frelser.

Han rev os ud med blodig hånd
af alle vore finders bånd

sang vi i *Her kommer Jesus, dine små*.

Han, som vi sang i første salme:

fører os op fra skyggedal
hjem til sin lyse kongesal.

Ære være Gud i det højeste og på jorden!
Fred til mennesker med Guds velbehag!